

Ο ΝΟΥΜΑΣ ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα ἀρ. 10. — Γιὰ τὸ ἔξωτε-
ρικό φρ. χρ. 10

20 λεφτά τὸ φύλλο λεφτά 20

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ: Στὰ κισόκια τῆς Πλατείας Συν-
τάγματος, Ὁμόνοια, Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν
Σταθμοῦ Τροχιόδρομου (Ὁφθαλματρεῖο), Σταθμοῦ
ὑπόγειου Σιδηροδρόμου (Ὁμόνοια), στὸ καπνοπω-
λεῖο Μανωλακάκη (Πλατεία Στουρνάρα, Ἐξάρχεια)
στὸ βιβλιοπωλεῖο «Ἑστίας» Γ. Κολάρου.
Ἡ συντρομὴ πλερώνεται μπροστὰ κ' εἶναι ἐνός
χρόνου πάντα.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Κ Α Ι

ΠΡΑΜΑΤΑ

ΕΑΝΑΣΑΝΑΜΕ

μὲ τὸ μαυφέστο πού δημοσίεψε σ' ὅλες τὶς
ἐφημερίδες ὁ καινούριος «Πολιτικὸς Σύλλο-
γος» κηρύττοντας πὼς πρέπει νὰ ἀναθεω-
ρηθεῖ τὸ Σύνταγμα, νὰ χτυπηθεῖ ἡ Συντα-
λαγή, νὰ πάψει τὸ ἄχρειο ψηφοπάζαρο καὶ
νὰ ρυθιστοῦν τὸ ἔθνος, πού τὸ πολεμοῦν ὁλοῦ-
δες ἐσωτερικοὶ καὶ ἔξωτεροι ὀχτροί, στὰ σύγ-
καλά του.

Ὁμορφα λόγια, πολὺ ὁμορφα, καὶ γιομά-
τα οὐσία. Ἔτσι μάλιστα, χαιρετᾶται κανεὶς καὶ
τὰ λόγια, ὅς εἶναι καὶ ὅσο θέλουν παχιά, τὰ θυ-
ματίζει, τὰ προσκυνάει καὶ τὰ βάζει κορώνα
στὸ κεφάλι του. Μὰ τὰ ὁμορφα λόγια εἶχαν
καὶ μερικὲς ὑπογραφές ἀπὸ κάτω, καὶ οἱ ὑπο-
γραφές αὐτὲς ἴσως ἴσως ἀντὶ νὰ μεγαλώσουν
τὸν ἐνθουσιασμό, μᾶς τὸν ἐλιγοστήσανε, πᾶν-
δεμά τες.

Τὸ μαυφέστο τὸ ὑπογράψανε μερικοὶ πρ.
Ὑπουργοὶ πού ὅσο εἶταν Ὑπουργοὶ δὲν εἶ-

πὼς θὰ τῆς φορέσῃ ἀντρίκια καὶ θὰ τῆς δώσῃ ἓνα
πανέρι γυαλικά νὰ βγῇ νὰ τὰ πουλῇ στὸ δρόμο,
καὶ σὰν πάγῃ κοντὰ στὸν ἄντρα τῆς νὰ ρίξῃ νὰ
σπᾶσῃ τὰ γυαλικά, καὶ νὰ κἀν ὕστερα πὼς κλαίει
τὰ πράματα πὼς πᾶσαν, καὶ νὰ κλαίῃ τὸν ἄντρα
τῆς. Καὶ τῆς τόκαμε χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ κανεὶς.
Ἐκεῖνος πάλι, σὰ βράδυαζε, φόρεσε παπαδίτικα
ροῦχα, πῆρε μαζί του μιὰ μπουκαλά ρόμι καὶ πῆγε
σ' ἐκείνους πού φύλαγαν τὸν ἀποθνήσκον. Σὰν ἀντί-
κρισε λέγει στὸν φύλακα. Καλησπέρα σας, παι-
διά, τί κάνετε αὐτοῦ; Δὲ βρεθήκατε ἀπ' τὸ πρῶτο
νὰ φυλάγετε αὐτὸν τὸν ἀποθνήσκον; Κάνει καὶ πολὺ
πολὺ κρὶ ἀπόψε. Ἡπιστα πούλαχιστον κανένα τυ-
ρωτικό; Ἐκεῖνοι πού εἶπαν πὼς δὲν εἶχαν τίποτε
νὰ πούν. Βγάζει τότε τὴ μπουκαλά καὶ τοὺς λέ-
γει. Ἐλάτε, παιδιά, νὰ πούμε κάτι, νὰ ζεσταθῇτε
καὶ σεῖς λιγάκι. Καὶ τοὺς κέρασε ὅλους. Ἐπειτα
τὸν ἔδωκε καὶ δεύτερο, καὶ τρίτο, ὡς πού μέθυσαν
καὶ δὲν εἶχαν τί ἐκμανν. Ὁ κλέφτης πού ἦτο
φορεμένος παπαδίτικα καὶ εἶχε καὶ κάμποσες φορε-
σιές μαζί του, σηκώνεται καὶ ντύνει ὅλους τοὺς φύ-
λακες παπαδίτικα, ὕστερα παίρνει τὸ κορμί τοῦ συν-
τρόφου του, πηγαίνει καὶ τὸ θάπτει. Ἐκεῖνοι πού
τὸ φύλαγαν τὸ πρῶτο σὰν ἦρθαν στὸ νοῦ τους, εἶδαν
καὶ τοὺς εἶπε ὁ πεθαμένος. Εἶδαν καὶ τὰ ροῦχα
πού φορούσαν, καὶ πῆγαν νὰ τρελλαθοῦν ἀπὸ τὸ φόβο
τους, τί ἔχουν νὰ πάθουν ἀπ' τὸ βασιλιά. Ὑστερα

δαμε νὰ δείξουν τὴν παραμικρὴ φροντίδα γιὰ
τὴν κατάστασιν τὸ ὑπογράψανε μερικοὶ βου-
λευτάδες πού ποτὲ στὴ Βουλὴ δὲ σηκώθηκαν
νὰ μᾶς βροντοφωνάξουν ὅσα σήμερα ὑπογρά-
φουνε τὸ ὑπογράψανε ἀκόμα καὶ μερικοὶ δη-
μοσιογράφοι πού, ὁ θεὸς νὰ μᾶς φυλάξῃ, μὰ
καὶ σήμερ' ἀκόμα κοιτάζουν πὼς νὰν τὸν ἀπο-
βουλιάξουν τὸν ἐρημὸ αὐτὸν τόπο.

Εἶναι καὶ ὑπογραφές γερεὲς στὸ μαυφέστο.
Εἶναι καὶ ἄνθρωποι πού πονᾶνε σ' ἀληθινὰ
τὴν πατρίδα καὶ πολλὰς φορὲς φωνάξανε γιὰ
τὸν ἀκράτητο κατήφορο πού πήραμε, ἓνας Γυ-
βρηλίδης λ. χ., ἓνας Ρέπουλης, ἓνας Κακλα-
μάνος, ἓνας Ἐσλιν καὶ μερικοὶ ἄλλοι, πάντα
ὅμως λιγώτεροι ἀπὸ τοὺς πρώτους πού ἴσαμε
χτὲς τοὺς ξέραμε ρουσφετιλῆδες πρώτης καὶ σή-
μερα τοὺς βλέπουμε μὲ τὴ μάσκα τοῦ ἀναμορ-
φωτῆ. Θὰ μπορέσουν οἱ λίγοι νὰ τραβήξουν
μὲ τὸ μέρος τους τοὺς πολλούς; Νὰ τὸ ζητήμα,
ἐδῶ εἶναι ὁ κόμπος, καὶ ἂν τὸ καταφέρουν, αὐτὸ
θᾶναι ἡ πρώτη ἐπιτυχία καὶ ἡ σπουδαιότερη
τοῦ «Πολιτικοῦ Συλλόγου» — νὰ ἡ θ ι κ ο π ο ι-
ή σ ε ι, πολιτικῶς βέβαια, τὰ μέλη του γιὰ νὰ
μπορέσῃ ἔπειτα νὰ ἐπιβληθεῖ καὶ στὸ ἔθνος.
Ἀλλιώτικα, καὶ αὐτὴ τὴ φορὰ, λόγια, λόγια,
λόγια!

ΧΩΡΙΣ

ὑπογραφή, ἔτσι ντροπαλὰ καὶ φοβισμένα, δημοσιεύ-
τηκε στὴν «Ἀκρόπολη» τῆς περασμένης Δευτέρας,
ἓνα ποίημα δυνατὸ, ἀληθινὸ, πατριωτικώτατο, εὖ
γυρισμὸς τοῦ Βασιλιά, πού ἔπρεπε νὰν τὸ διαβά-
σουν ὅλ' οἱ Ῥωμιοί, γιὰ νὰ μὴ σὰν πυρῶμένο καρφί
στὴν ψυχὴ τους, νὰν τοὺς κάνει νὰ πονέσουν καὶ νὰ
νιώσουν πᾶς τί τοὺς γίνεται.

Τὸ ποίημα εἶναι γραμμὸν διαλογικὰ, — «μιὰ
φωνή» καὶ «ὁ Βασιλιάς» — καὶ ξανατυπώνουμε δῶ ἓνα
κομμάτι, τὸ πῶς χαρακτηριστικὸ καὶ τὸ πῶς δυ-
νατό.

Η ΦΩΝΗ

Δὲν ἔχεις, Ὀλυμπε, θεοὺς, μηδὲ λεβέντες ἢ Ὅσσα,
Ραϊμάδες ἔχεις, Μάννα Γῆ, σκυφοὺς γιὰ τὸ χαράτσι,
Κούφιοι καὶ δυνὸι καταφρονοῦν τὴ θεία τραχιά σου
[γλῶσσα,

Τῶν Ἑθνοπαίων περίγεια καὶ τῶν ἀρχαίων παλιάτσοι.

σκέφτηκαν νὰ τοῦ πούν ὅλη τὴν ἀλήθεια, ἴσως μ'
αὐτὸ τὸν τρόπο γλυτώσουν τὴν τιμωρία. Σηκώνουν-
ται λοιπὸν πρῶτο, πηγαίνουν στὸ βασιλιά, καὶ τοῦ
λέγουν τί συνέβηκε τὴ νύχτα ἐκείνη.

Ἐνας ἄλλος βασιλιάς, σὰν ἄκουσε πὼς σ' αὐτὸ
τὸ βασιλεῖο εἶναι ἓνας κλέφτης καὶ δὲν μποροῦν
νὰ τὸν πιάσουν, εἶπε. Κρίμα σ' ἓναν τέτοιο βασιλιά,
νὰ μὴ μὴ πορῇ νὰ πιάσῃ ἓναν κλέφτη. Ἀπὸ τοῦ
ἦρθε τοῦ ἄλλου σὰν προτροπή. Κ' ἔβγαλε ἄνθρωπο
καὶ γύριζε μὲς τὸ χωριὸ καὶ ἔλεγε. Ὅποιος εἶναι
αὐτὸς ὁ κλέφτης, νὰ πάγῃ στὸ βασιλιά, καὶ ἐκεῖνος
ὁρκίζεται πὼς δὲν θὰ τὸν πειράξῃ, μόνο τὸν θέλει
γιὰ νὰ ἐγδικηθῇ τὸν ἄλλο τὸ βασιλιά πού τὸν κατη-
γόρησε. Σηκώνεται τότες ὁ κλέφτης, πηγαίνει καὶ
τοῦ λέγει. Ἐγὼ εἶμαι, ἀφέντη μου, ἦρθα γιὰτὶ ἔμαθα
πὼς δὲ θὰ με πειράξῃς. Τοῦ εἶπε τότες ὁ βασιλιάς.
Ἐστὶ πού ἔλεψες τόσα πράματα μὲ τόση τέχνη,
μοορεῖς νὰ κλέψῃς κάτι πού ν' ἀξίζει ἀπὸ τὸ βασι-
λιά πού με κατηγόρησε; Τί κάτι, ἀφέντη μου, τὸν
ἴδιο νὰ σοῦ φέρω χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ. Θέλω
ὅμως νὰ μοῦ δώσῃς ἓνα τουλούμι μέλι καὶ ἓνα τσου-
βάκι πούπουλα. Σὰν τοῦ τᾶδω, τὰ πῆρε καὶ ἔφυγε
στὸν ἄλλο βασιλιά καὶ τοῦ λέγει. Σὲ παρακαλῶ
πολὺ νὰ με πᾶρῃς δούλο, γιὰτὶ ὑποφέρνω πολὺ ἀπὸ
φτώχεια, Ἄς εἶναι, τοῦ εἶπε ὁ βασιλιάς, καὶ τοῦ
ἔδωκε νὰ βοσκᾷ χήνες. Σὰν κάθισε ὁ κλέφτης μερικὲς
μέρες καὶ ἔμαθε τὰ κατατόπια τοῦ παλατιοῦ, σηκώ-

Καὶ δημοκόποι Κλέωνες καὶ λογοκόποι Ζωῖλοι,
καὶ Μαρμωνάδες βάρβαροι, καὶ χαῖνοι Δεβαῖτινοι.
Λύκοι, ὁ κοπάδια, οἱ πιστικοί, καὶ ψωριασμένοι οἱ
[σκύλλοι,
Κ' οἱ χαροκόποι ἀδιάντροποι, καὶ πόρνη ἡ Ῥωμοσύνη!

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ

Ποῖος εἶσαι σὺ πού μύρεσαι καὶ βαριαναστενάζεις
Καὶ πού βογγᾷ καὶ τὸ βραχνὰ γεννᾷς καὶ τὴν ἀγκοῦσα;
Ἄσφα κρατᾷς προφητικῇ, τραβᾷς ρομφαία καὶ σφάξεις;
Ποῖα θεία φωνή; Ποῖα θεία δ' ἡ γῆ; Ποῖα Νέμεση;
[Ποῖα Μοῦσα;

Η ΦΩΝΗ

Καλῶς μᾶς ἦρθε, Βασιλιά! Καὶ πρόσταξε ν' ἀνάψουν
Στὴν ἄκρῃ τοῦ γαλοῦ φωτιά,
Καὶ τὸ καράβι σύντριψε πού σ' ἔφερε ἀπ' τὴν ξενιτιά
Καὶ τὰ συντρίμια δὲς τα νὰ τὰ κ' ἴδουν.

Καὶ εἰς τὴν στή γῆ σου.

Μὲ τὴν ψυχὴ καὶ σάρκα τῆς ψυχῇ καὶ σάρκα μιὰ,
Καὶ νήστεψε καὶ γίνε ἀγνός καὶ κάθε τι ἀπαρνήσου.
Καὶ κάμε τὸ παλάτι σου τὰσκηταριὸν ἐρημιά.

Κ' ὕστερα πάρε δύναμη, γίνε κρατῆς, καὶ ὁρθώσου,
Κι' ἀπάνου ἀπὸ τὸν τρίχινον τὸ σάκκο τοῦ ἀσκητῆ
Κι' ἀπάνου ἀπ' τοῦ καλόγερου τὸ κομποσκοῖνι ζώσου
Τὸ ἑλληνικὸ σπαθί, λευτεροτῆ!

Καὶ μάζεψε τῆς προκοπῆς τοὺς θησαυρούς, τὰ ὄρατα,
Τῆς Ἐπιστήμης τοὺς καρπούς, τὰ νύχια τῆς Ἀρετῆς,
Τὴ θήληση τὴν πάντολμη, τὴν ἔθνοσωστρα Ἰδέα,
Κι' ὅσα στὰ ξένα γνώρισες καὶ ὅσα ἀπὸ καὶ κρατεῖς.

Καὶ πλούτισε καὶ μέτωσε τὴ χώρα σου καὶ πὲς τῆς.
«Πᾶς» τα καὶ κάμε τα ἄρματα, καὶ σῶπα καὶ καρτέρα.
— Μειανωμένοι τέρεσαν ἡμαρτωλὴ καὶ ὁ φταίστης —
Ὅσο νὰστράφη ὁ πόλεμος, ὅσο νὰ φέξῃ ἡ μέρα».

Καὶ μάθε τῆς ποῖα εἶν' ἡ τιμὴ καὶ ποῖα ἡ μεγαλωσύνη,
Καὶ πὲς τῆς. «τὸ δαφνόδετρο μορφεῖ παντοῦ καὶ
[πιάσει,

Ἐχει καρδιά καὶ ὁ Βούλγαρος, καὶ ὁ Τούρκος ἀν-
[τρεωσύνη

Ὁ Ἀρμένιος, τῆς θυσιᾶς παιδί, σιραιμῶδες οἱ Ρου-
[μᾶνοι.

Μίσσε καὶ ἀγάπαε καὶ ἔρωτες καὶ μίσση δούλενέ τα
— Πὲς τῆς — γοργά, μὰ ταπεινά, σοφά, μ' αἰτιῶν ματιά,

ταὶ μιὰ νύχτα, ἀλείφεται μέλι, τυλίγεται ὕστερα
μέσ' στὰ πούπουλα, πηγαίνει ἀπ' ἔξω ἀπ' τὴν κά-
μαρα τοῦ βασιλιά, χτυπᾷ τὴν πόρτα καὶ τοῦ λέγει.
Ἀνοίξε γλήγορα καὶ δὲν περιμένω. Ποῖος εἶναι; ρωτᾷ
ὁ βασιλιάς. Ὁ χάρος πού θὰ σὲ πᾶρῃ, τοῦ λέγει
ὁ κλέφτης. Ὁ βασιλιάς θάρρεψε πὼς εἶναι κανένας
φίλος του, καὶ χωράτευε. Ἀνοίγει τὴν πόρτα, καὶ
βλέπει ἀπ' ἔξω ἓνα πρᾶμα φτερωτὸ σὰν ἄγγελος. Τοῦ
λέγει τότες ὁ ἄγγελος πὼς ἦρθε ἡ ὥρα σου καὶ ἦρθε
νὰ σὲ πάρω. Ἀδιαφόρητα αὐτὸς γύρεψε ν' ἀντι-
σταθῇ. Ὁ χάρος ἐπέμεινε, καὶ γύρεψε νὰ τὸν βάλῃ
στὸ τσουβάκι. Ἐγὼ ξέρω, τοῦ λέγει ὁ βασιλιάς,
τοὺς πεθαμένους τοὺς βάζουν στὸ σεντούκι καὶ ὕστερα
στὸ χῶμα. ἔστ' ἡ γὰρ γυρεῖς νὰ με βάλῃς στὸ τσου-
βάκι; Γιὰ νὰ μὴ δῇς τὸ δρόμο πού θὰ σὲ πᾶρω,
τοῦ λέγει ὁ χάρος. Τὸν ἔβαλε τότε στὸ τσουβάκι,
τὸν χτύπησε στὸν ὦμο του, καὶ δρόμο. Σὰν τὸν
ἔβγαλε ὁ κλέφτης ἀπ' τὸ τσουβάκι, βρέθηκε στὸ
ἄλλο βασιλιά τὸ παλάτι, καὶ σὰν εἶδε πὼς ὁ χά-
ρος εἶταν ἐκεῖνος ὁ κλέφτης πού δὲν μποροῦσε νὰ πι-
άσῃ ὁ ἄλλος ὁ βασιλιάς ὑπολόγησαν καὶ οἱ δύο τοὺς
τὴν τέχνην του. Τοῦ ἔδωσαν πολλὰ πολλὰ φλωρίτζ,
καὶ τὸν συμβούλεψαν νὰ ζῇ τὴν ὥρην καὶ ὁμπρὸς τίμια
καὶ πρεπούμενα.

*Κ' ὅτερά χιτύα τὸν δχιρὸ σῆς μάχης τῇ φωτιά,
Μὰ πρῶτα σιάσου ἥρωικά καὶ τὸν δχιρὸ χαιρέτα».*

*Μὲ πλατὺ κάστρο ἀγκάλιασε τὴν Πολιτείαν σου, Ρήγα,
Βάλλ' του μονάγια τριδιπλά, τετράψηλα φιατύργια,
Καὶ πολεμήστρες ἀνοιξε παντοῦ γιὰ παραθύρια,
Καὶ στήσου βάρδια δλάγρυπνη καὶ ἀγνάντευε καὶ
[ὁδῆρα.*

Τὸ κάστρο νὰ εἶναι θεώρατο, καὶ ὁ ἥμιος γίγας.

*Καὶ σκότωσε τὴ Μάγισσα ποῦ μὲ κραδαίνει δεμένη,
Καὶ φέρε μὲν εἰς θάνατο νερὸ νὰ μὲ κρατῶν;
Κε' ἀράσθησέ με ἀνέγρια,
Καμάρι τῆς Ἀνατολῆς καὶ ζήλημα τῆς Δύσης,
Καὶ φτέρωσε τὰ πόδια μου καὶ ἀτσάλωσε τὰ χέρια,
Καὶ σκότωσε τὴ Μάγισσα τὴν τρισηκαταραμένη.*

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ

Ποῦς εἶσαι;

Η ΦΩΝΗ

Εἶμαι ἡ ΕΘΝΙΚΗ ΨΥΧΗ!

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ

Δυστυχισμένη!

Αὐτὸ εἶναι τὸ ποίημα· θέλετε τώρα νὰ μάθετε καὶ ποῖός εἶναι ἰθνηκὸς ποιητὴς; Ὅχι· αὐτὸς ποῦ γράφει τὸ ἔξοχο αὐτὸ ποίημα. Ἐθνηκὸς ποιητὴς ἐστὶν ὁποῖον ἡλατρεῖ καὶ θαυμάζει ὅλος ὁ Ἑλληνισμός—μᾶς τὸ λέει ἡ ἴδια ἡ «Ἀκρόπολη» στὸ φύλλο τῆς περασμένης Κυριακῆς—εἶναι ὁ Σουρῆς Μας τὸ λέει ἡ «Ἀκρόπολη» καὶ τὸ πιστεύουμε, μὴ καὶ νὰ μὴ μᾶς τῆλεγε, πάλι θὰ τὸ πιστεύαμε, ἀμα διαβάσαμε τοὺς στίχους τοῦ στὸ γυρισμὸ τοῦ Βασιλέα.

*Ἄρατε Πύλας, ἄρχοντες, καὶ ἀπῆλ' ὁ Κορωνάιος
ἔρχεται. . . νάτος νάτος*

*Καὶ τίς ἐστὶν ὁ Βασιλεὺς; . . αὐτὸς ποῦ δὲν εἰσήγησε
γιὰ τῶν Ρωμηῶν τὰ δίκαια,*

*Ποῦ ξανατῆρε σὲ λουτρὰ καὶ φάσαις ἐκυνήγησε
σὲ Παλατιῶν τοιφίλια,*

*καὶ δύο λὲν ὠφέλειαι γιὰ μᾶς καὶ γιὰ τὸν Θρόνο,
Τὴν ἐθνικὴν καὶ τῶν λουτρῶν ταυιάζει κάθε χρόνο.*

*Ἄν. εἴμαστε κράτος Καρχηνιόζων, τότε ἀληθινὰ
ἐθνηκὸς μᾶς ποιητὴς εἶναι ὁ Σουρῆς καὶ νὰ
μᾶς ζήσει.*

ΓΙΑΤΙ

νὰ παραξενευτοῦν οἱ Θεοτόκικοι ποῦ συχρῆκε ὁ Βασιλεὺς τὸ Ράλλη; Μήπως τὰ ἴδια δὲ γινέκανε καὶ ἄλλατε μὲ τὸ Θεοτόκη; Καλὸς καὶ ὁ Ράλλης, καλὸς καὶ ὁ Θεοτόκης, καλὰ πολιτεύονται καὶ οἱ δύο τους. Καλοὶ καὶ οἱ δύο γιατροί, νὰ ποῦμε, καὶ καὶ ὁ ἀρρωδὸς πεθαίνει. Τί καὶ ἂν πεθαίνει, ἀφοῦ παθαίνει κάτου ἀπὸ τὴν ἐπιστήμη—*le ge artis*; ποῦ λέγε καὶ οἱ ντοτόροι.

ΠΗΠΟΤΗΣ

λένε φάνηκε ὁ Θεοτόκης, ἀφοῦ δὲ δέχτηκε νὰ κάνει Ὑπουργεῖο πρὶν ὁ Ράλλης πεῖ πῶς εἶναι φέματα ὅσα δημοσιέψανε οἱ φημερίδες πῶς εἰπωθήκανε ἀπὸ τὴν Α. Μ. γιὰ τὸ Ὑπουργεῖο του.

Καὶ ὁ Ράλλης γελῶντας, λένε, δημοσίεψε τὴν περίφημη «διάψευση» τοῦ ἑαυτοῦ του, ἔβγαλε δηλ. τὸν ἑαυτὸ του ψεύτη, καὶ ὁ Θεοτόκης ξεθύμωσε, ποῦ πάει νὰ πεῖ ξειλοποίηση, καὶ δέχτηκε νὰ σκηματίσει Ὑπουργεῖο.

Ὁ πολιτικὸς αὐτὸς ἱπποτισμὸς δὲ σὰς θυμίζει λίγο τοὺς ἱππότες τῆς Ἑλεεινῆς μορφῆς; Τὰ καημένα τὰ μωρουδέλια, τί νόστιμα ποῦ παίζον!

ΝΑ

μᾶς ζήσει τὸ νέο Ὑπουργεῖο—καὶ νάχει ὅση δύναται ἀθροιστικά—μὰ ὅχι ἀπ' τὴ ντόπια γιὰτί τότε πιά—καλύτερα κτλ. Τὸ ἐπίγραμμα θὰν τὸ συμπλήρωνε ὁ μακαρίτης ὁ Λασκαράτος, ὁ Ζοῦσε, γιὰτί εἶτανε φίλος στὰ τέττα.

Ἐμεῖς στὰ γεννητούρια κάθε καινούριου Ὑπουργεῖου τίποτ' ἄλλο δὲν κλαίμε παρὰ τοὺς φτωχοὺς ὑπαλλήλους ποῦ θὰ γίνουν ἄνου κάτου μὲ τίς πάφες καὶ μὲ τίς μεταθέσεις, καὶ τὸ φτωχὸ Δημόσιο ταμεῖο ποῦ θὰ πλερώσει ὅλα τὰ ἐξόδα τῆς πολιτικῆς μεταβολῆς.

Μήπως θαρρεῖτε πῶς ἀλλάζονε γιὰ κανένα ἄλλο σκοπὸ τὰ Ὑπουργεῖα στὴν Ἑλλάδα;

ΘΕΑΤΡΙΚΑ

ΟΪΙΟΣ ΤΟΥ ΕΡΗΜΟΥ

Ένας ἀπ' τοὺς καλύτερους δραματικούς τῆς Αὐστρίας ὁ κόμης Müllner-Ellinghausen γνωστὸς στὴ φιλολογία μὲ τὸν ὄνομα Φρειντερίκος Χάλμ, εἶναι ὁ συγγραφεὺς τοῦ αὐτοῦ τῆς Ἑρήμου (Der Soli der Wilden) τοῦ νέου λυρικοῦ δράματος ποῦ ἔδωκε τὸ Βασιλεῖο. Γεννήθηκε στὴν Κρακοβία στίς 2 τοῦ Ἀπρίλη τοῦ 1806 καὶ πέθανε στὴ Βιέννη 22 τοῦ Μάη 1871, σὲ ἡλικία 65 χρόνων. Πιστὸς ὁπαδὸς τῆς ρωμαντικῆς σχολῆς ἔγραψε δράματα λυρικά ποῦ ξεχωρίζουνε γιὰ τὸ λεπτὸ αἶσθημα καὶ τὴ γλυκειὰ καὶ ἀπαλὴ γλώσσα τους. Ὁ Ἰγγομαρ ἡ «ὁ υἱὸς τῆς ἐρήμου», καθὼς μεταφράστηκε, ἔχει ὑπόθεσιν διπλὴ καὶ ὠραία· πῶς μὴ ταπεινὴ κόρη κατορθώνει μὲ τὴν ὁμορφίαν καὶ τὴν καλωσύνη νὰ μαλακῇ τὴ βάρβαρη ψυχὴ ἐνὸς ἀπολίτιστου βάρβαρου ἀνθρώπου. Κάτι σὰν τὴ «ζωὴ καὶ ἀγάπη στὴ μοναξιά», τοῦ Ψυχάρη. Γύρω στὴν ιδέα αὐτὴ ὁ Χάλμ πλέκει τὸ εἰδύλλιο τῆς Παρθενίας καὶ τοῦ Ἰγγομαρ δίνοντάς μας ἕναν ὑπέροχο χαραχτῆρα μεγαλόκαρδος καὶ περήφανος κόρης, καθὼς καὶ ἕνα τέλειον πλάσμα πρωτογενὲ ἀνθρώπου ἀφτιασίδωτον ἀκόμα ἀπ' τὸν πολιτισμὸ. Τὰ δύο αὐτὰ πρόσωπα ποῦ μονάχα τους κρατᾶνε ὁλόκληρο τὸ δόγμα εἶναι πλασμένα μὲ τέχνη καὶ μὲ δύναμιν ποῦ σπάνια συναντᾶται κανεὶς στὸ θέατρο. Δὲν πιστεύω νὰ πῶ ὑπερβολὴν ἂν ὁμολογήσω ὅτι σὲ μερικὲς στιγμὲς τὰ ὠραία καὶ ὑψηλὰ αἰσθηματικά ποῦ στολίζουν τὸν Ἰγγομαρ, ἡ εὐκρινεία τοῦ ἐκείνου ποῦ ξεπηδαίει κατευθεῖα ἀπ' τὴν καρδίαν καὶ χύνεται ἔξω μεγάλη καὶ θαυμαστὴ, καθὼς καὶ ἡ περηφάνεια, ἡ δύναμιν τοῦ χαραχτῆρα, καὶ ἡ εὐγένεια τῆς ψυχῆς τῆς Παρθενίας, μοῦ θύμισαν κάποιους ἥρωες τῶν ἀρχαίων τραγωδιῶν. Ἐπειτα στὴν τελευταία πράξιν ἡ πάλιν ποῦ τρικυμίζει τὴν ὑπαρξιν τοῦ Ἰγγομαρ, ἀφοῦ πρόκειται νὰ διαλέξῃ μεταξὺ τῆς ἄπειρης εὐτυχίας καὶ τοῦ θανάτου ἡ κατὰ χεῖρότερο τοῦ θανάτου—τὸ νὰ χάσῃ κανεὶς τὴν ἐλπίδα τῆς ζωῆς, ποῦ λέει ἡ Παρθενία—δίνει τὴν ἐντύπωσιν ἔργου μὲ βαθειὰ αἰσθητικὴ τέχνη. Γενικά, ἴσως νὰ ἐκούρασε πολὺ ὁ ὑπερβολικὸς λυρισμὸς, καὶ νὰ μὴ φχαρίστησε ἡ ἑλλειψὴ πλοκῆς, καθὼς καὶ νὰ βαρύνετο ἡ μονοτονία τῶν σκηνῶν, μ' ὅλ' αὐτὰ ὅμως τὸ ἔργο εἶναι ὠραῖο, ὁ λυρισμὸς τοῦ εὐχάριστος, ἐν' ἀπαλὸ χᾶδι τῆς ρωμαντικῆς ψυχῆς ποῦ ὅλοι κρίνομε μῖσα μας, καὶ οἱ σκηνὲς μ' ἀπλότητα καὶ χάριν

περνᾶνε γλήγορα ἀφήνοντας τὸ πνεῦμα βυθισμένον στὴν ἰδανικὴ ὁμορφίαν τῆς ζωῆς ποῦ ζοῦνε τὰ δύο αὐτὰ πλάσματα.

Καὶ πάλιν ἡ Δὶα Κοτοπούλη μελετημένη πολὺ στὸ ρόλο τῆς Παρθενίας. Τὸ παίξιμό της πάντα προσεχτικὸν, μετρημένον, χωρὶς ὑπερβολὰς καὶ ἐπιδείξεις, ἐνθουσιάζει καὶ πολὺ δίκαια τὸν κόσμον, ποῦ τοῦ δίνει τέλος πάντων μίαν ἐντύπωσιν σοδαρῆς καὶ ἁξίας ὑπόκρισης. Ὁ κ. Μίγγουλας—Ἰγγομαρ ταυραχτὸς στὸ ρόλο ποῦ ἐπαίξε ὅσο μπορούσε καλύτερα, πρὸ πάντων στίς τελευταίας πράξεις, ἂν καὶ μπορούσε κανεὶς νὰ παρατηρήσῃ ὅτι σὲ μερικὲς στάσεις χρειάζονταν περισσότερη μελέτη γιὰ νὰ παρουσιαστοῦνε κάπως πρὸ λογαριασμένης. Τῶν ἄλλων πρόσωπα μὲ ρόλους σχεδὸν ἀσήμεντους δὲ μείνανε πίσω στὸ παίξιμον.

Ἰσχύει τώρα καὶ μὴ μεταφράσῃ ποῦ πρέπει, κατὰ καθήκον, κατὰ νὰ πῇ κανεὶς γιὰ δαύτην. Ἐγὼ προτιμῶ νὰ μὴ πῶ τίποτα, ὁμολογῶ ὅμως πῶς ἂν ἐγνώριζα τὸ μεταφραστὴν θὰ πῆγαίνα νὰ τὸν ἐπίζηκα καὶ θὰ τοῦλεγα.

—Κυρίε μου, αὐτὸ ποῦ ἔκανες δὲν εἶναι οὔτε ἁμαρτία φιλολογικὴ ἀπ' τίς βαρύτερες, οὔτε παρανόνησιν τοῦ σκοποῦ τῆς μεταφράσεως, οὔτε ἀδίκημα φοβερὸ στὴν ἡμῶν Χαλμ, οὔτε καὶ ὑποστήριξιν τῆς γλωσσικῆς σου ιδέας. Εἶναι ἀπλοῦστατα μὴ κακὴ καὶ ἄνοστη φάρσα ποῦ ἐπαίξεις σὲ βαρὺς τόσων ἀνθρώπων. Ἐμεῖς ἤρθαμε στὸ θέατρο ν' ἀκούσουμε ἕνα ὠραῖο ἔργο καὶ σὺ μᾶς καταστρέφεις ὅλη τὴν ἀπόλαυσιν γιὰ ἕνα πῆγμα σου ἡ μὴ κακία σου βέβαια, γιὰτί καὶ αὐτὴ ἡ ἀκρόπολις τῆς καθαρῆς—ποῦ λέγεται Μιστριώτης—Χατζιδάκης καὶ συντροφιὰ, ὁμολογεῖ πῶς στὴ λυρικὴ ποίησιν μονάχα ἡ δημοτικὴ ταυραχίζει. Σὺ ὅμως ὡς ἄγνωστε μεταφράστῃ ἐπιασες καὶ μεταφράσεις ἕνα ὁλόκληρον λυρικὸν ποίημα—γιὰτί τέτοιο εἶναι τὸ ἔργο—σὲ ὑπερκαθαρεύουσα. Ἐπὶ τὰ ὠραία λυρικά λόγια τοῦ Χάλμ, δηλαδὴ πάνω κατω ὁλόκληρη ἡ ἀξία τοῦ δράματος παρουσιάστηκαν πασαλειμένα μὲ μετοχές καὶ δοτικὰς καὶ ἀηδίες, ψευδοστολισμένα μὲς στίς ταμπουρικὰς ἐκφράσεις τῆς καθαρῆς. Ὁ Θεὸς λοιπὸν νὰ σὲ φωτίσῃ νὰ μὴνης ἄγνωστος καθὼς τ' ἀπεθύμισες καὶ ἐν κρυπτῷ νὰ ἐξαγνίσῃς τ' ἁμαρτήματά σου!

Κ' ἐδῶ εἰμ' εὐτυχὴς ποῦ τονίζω πῶς ὅσους εἶδα φίλους τῆς καθαρῆς, καὶ ἀπ' ὅσα τριγύρω μου ἔκουσα, ἡ μεταφράσῃ κρίθηκε ὅπως τῆς ἔξιζε. Ἀλήθεια λοιπὸν εἶναι ὅτι τὸ «πολὺ καινὸν» ἀρχίζει νὰ νοιῶται ἐπιτέλους, καὶ ὅτι τὸ θέατρο εἶναι πρῶτος σταθμὸς πρὶν θὰ περάσῃ ἡ γλωσσικὴ ιδέα ἔξω καὶ νὰ μὴ καὶ νὰ θρονιαστῇ νικητὴ σ' ὅλα τὰ εἶδη τοῦ λόγου καὶ τῆς ζωῆς.

Α. ΣΙΓΑΝΟΣ

Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

—Ένα τυπογρ. λάθος ἐκκεντὰ σημαντικὸν ἔμεινε στὴν «Ἀπολογία» (χοιτ. «Νουμᾶ» ἀριθ. 174, σελ. 11, στλ. 3, ἀράβ. 10) καὶ μῆπως Μ (μ η ε) = Ἀγαμέμνων, ἀντὶ νὰ μπεῖ τὸ σωστὸ Μ (μ ο ε) = Ἀγαμέμνων.

—Ἡ «ἑλινικοθήκη» κρίνονταί τῇ «Ματιά» τοῦ Ἀ-βάζου, λέει πῶς εἶναι γραμμένη σὲ σχολαστικὴ δημοτικὴ γλώσσα. Τὸ ἴδιο πάνου κάτου λένε καὶ τὰ «Παναθήναια». Φιλικώτατο.

—Τὰ τέσσαρα σονέτα τοῦ Ἑρμονα ποῦ δημοσιεύσαμε σήμερα εἶναι ἀπὸ τὸ καινούριον βιβλίον τοῦ «Ἡ Ἀγῶ».

—Στὸ φύλλον τῆς ἄλλης Κυριακῆς θὰ δημοσιεύουμε κρίσιν τοῦ Παλαμά γιὰ τὴν «Ἀγῶ» καθὼς καὶ τὴν εἰκὸνάν τοῦ Ἑρμονα.

—Βγήκε σὲ βιβλιαράκι ὁμορφὸν ἀπὸ τὰ «Παναθήναια» ἡ «Γλωσσικὴ αὐτοβιογραφία» τοῦ Παύλου Νιρβάνα.